

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.753/2011/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Princz Kornél ügyvéd (címe) által képviselt ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (címe) felperesnek, a dr. Nagy Attila ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperessel szemben szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.21.321/2011/10. számú ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 10 096 (tízezerkilencvenhat) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A **"b-i" N. Z.** Művelődési Központban található **"P" K.** elnevezésű helyiség a tulajdonos **"B"** Város Önkormányzata rendelkezése alapján az alperes ingyenes használatában áll. A pinceklubban évek óta rendszeresen amatőr zenekarok koncertjei és amatőr zenei rendezvények kerülnek megtartásra úgy, hogy jellemzően a zenekarok keresik meg igényükkel az alperest, amely részükre a helyiséget biztosítja.

2007. március hó 31. és 2010. november hó 6. napjai között megtartott összesen 25 koncert és 4 zenei rendezvény után felmerült 318 000 Ft szerzői jogdíjfizetési kötelezettségének az alperes nem tett eleget (ebből 2007. évben 8 koncert és 2 rendezvény 110 800 Ft, 2008. évben 2 koncert és 1 rendezvény 53 300 Ft, 2009. évben 11 koncert 71 225 Ft, 2010. évben 4 koncert és 1 rendezvény 82 675 Ft).

A fizetési meghagyással indult, de az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetében az alperest 318 000 Ft tőke és ennek 2011. március hó

22. napjától járó késedelmi kamatai, valamint perköltségének megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 10. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 318 000 Ft tőkét, ennek 2011. március hó 22. napjától járó késedelmi kamatát és 31 580 Ft perköltséget.

Határozatának indokolása szerint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 24. §-ának (1) bekezdése értelmében a szerző kizárólagos joga, hogy művét nyilvánosan előadja, és hogy erre másnak engedélyt adjon; előadás a mű érzékelhetővé tétele jelenlevők számára. Az Szt. 24. §-ának (3) bekezdése szerint nyilvános az előadás, ha az a nyilvánosság számára hozzáférhető helyen vagy bármely más helyen történik, ahol a felhasználó családján és annak társasági, ismerősi körén kívüli személyek gyűlnek vagy gyűlhetnek össze.

Az Szt. 25. §-ának (1) bekezdése alapján az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviselőiben a már nyilvánosságra hozott zenemű és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan az irodalmi és a zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet köt szerződést a felhasználóval. A (4) bekezdés szerint az (1) bekezdésben szabályozott esetekben a tervezett felhasználást és a már megkezdett felhasználás megváltoztatását a felhasználó köteles a közös jogkezelő szervezetnek előzetesen bejelenteni. Ez a szervezet a felhasználást a helyszínen ellenőrizheti. A (6) bekezdés értelmében, ha a felhasználó nem tesz eleget a (4) bekezdésben szabályozott bejelentési kötelezettségének és ennek következtében a közös jogkezelő szervezet csak az ellenőrzés során szerez tudomást a felhasználásról, a közös jogkezelő szervezet ellenőrzési költségeinek fedezésére az egyébként járó díjazáson felül költségátalányt kell fizetni, amelynek összege a fizetendő díj összegével egyezik meg.

Az Szt. 38 §-a (1) bekezdésének f) pontja értelmében, ha az előadás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és a közreműködők sem részesülnek díjazásban, a művek - szabadon, jogdíjfizetési kötelezettség nélkül - előadhatók magánhasználatra, valamint alkalmasszerűen tartott zártkörű összejövetelen. A (2) bekezdés szerint jövedelemfokozás célját szolgálja a felhasználás, ha alkalmas arra, hogy a felhasználó (pl. üzlet, szórakozóhely) vevőkörét vagy látogatottságát növelje, vagy pedig, ha az üzlethelyiséget látogató vendégek vagy más fogyasztók szórakoztatását szolgálja. A (4) bekezdés értelmében zártkörű a gazdálkodó szervezetek, továbbá a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő jogi személyek által kizárólag tagjaik, tisztségviselőik, munkavállalóik részére rendezett összejövetel is.

A szerzői jogdíj összegszerűségét, felmerülését, a koncertek, rendezvények megtartását az alperes sem vitatta. Érdemi ellenkérelme arra irányult, hogy nem minősül felhasználónak, a rendezvények zártkörű rendezvényeknek minősültek, ahol belépődíj nincs, a rendezvények

megtartása nem az alperes, hanem a zenekarok érdekében állt, amiből neki haszna nem származott, a szerzők egyébként is lemondtak jogdíjra való jogosultságukról.

Ez a védekezés alaptalan volt, mert a szerzői jogdíjfizetési kötelezettség a felhasználáshoz kapcsolódik és felhasználó az, aki a művek, illetőleg szomszédos jogi teljesítmények felhasználására a szerzőtől vagy a szerzői jog más jogosultjától jogot szerez. Tágabb értelemben felhasználó mindenki, aki a művek nagyközönséghez történő eljuttatásának folyamatában bármilyen formában részt vesz. Az előadások szervezői számára az irodalmi és zeneművek nem színpadi nyilvános előadásának engedélyezése fejében fizetendő szerzői jogdíjakról, valamint a felhasználás engedélyezésének egyéb feltételeiről a perbeli időszakban rendelkező Jogdíjközlemények (Sz07, Sz08, Sz09 és Sz10) valamennyi esetben a rendezvény szervezőjének jogdíjfizetési kötelezettségét állapították meg. A szerzői jogdíj megfizetése iránti perekben kialakult bírói gyakorlat a nyilvános előadás szervezőjének azt tekinti, aki a rendezvény megvalósulásához szükséges feltételeket biztosítja, akinek a döntési jogkörébe tartozik, hogy a rendezvény megtartásának melyek a feltételei. Az alperes esetében megvalósultak ezek a feltételek, mert a helyiség az alperes használatában állt, ő dönthette el, hogy lehetőséget biztosít-e az együtteseknek a koncertek, rendezvények megtartására, és ő is állapodhatott volna meg a fellépőkkel a nyilvános előadások anyagi jogkövetkezményei felől.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szabad felhasználás jogszabályi feltételei nem valósultak meg, mert az alperes által hivatkozottakkal ellentétben a rendezvények jelentős része belépődíj ellenében volt látogatható, amint ez a felperes által csatolt internetes hirdetésekben megállapítható volt. Ennek azonban nem is volt jelentősége, ugyanis a nyilvános előadások közvetve a jövedelemfokozás célját szolgálták, mert a jelentős létszámú tagsággal rendelkező alperes által biztosított rendezvények ismertségének elterjedése a látogatottság növekedése következtében alkalmas lehetett az alperes jövedelemszerzésére. A rendezvények szerzői jogi értelemben zártkörűeknek sem voltak tekinthetőek, mert nem csupán a nagyközönség számára nyitva álló helyeken tartott előadások minősülnek nyilvánosnak, hanem a családon és annak társasági, ismerősi körén kívül álló személyek összejövetele is.

Egy olyan koncert, ahol a hallgatóság kizárólag a szervező jogi személy tagjaiból állhat, nem azonos a Szt. 38. §-ának (4) bekezdésében foglalt azon kivétellel, amikor a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő jogi személy kizárólag tagjai részére rendez összejövetelt (jellemzően ilyenek az úgynevezett céges rendezvények), a perbeli esetben ugyanis a rendezvény nem kizárólag a tagok részére került szervezésre, csupán - az alperes által előadottak elfogadása esetén - a rendezvény látogatóinak a létszámát korlátozták. Ezekről függetlenül is fennáll az alperes szerzői jogdíjfizetési kötelezettsége, mert a Szt. 38. §-a (1) bekezdésének f) pontja és a (4) bekezdése csak együttesen értelmezhető, azaz csak akkor nem kell szerzői jogdíjat fizetni a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő jogi személyek által kizárólag tagjaik, tisztségviselőik, munkavállalóik részére rendezett összejövetelen előadott művek után, ha a zártkörű rendezvény egyben alkalomszerű is, amely feltétel az alperes esetében hiányzott.

A jogszabály nem ad alapot az együttesek részéről a szerzői jogdíjról való lemondásra, mivel a kisjogos közös jogkezelés vonatkozásában a szerzői jogosultságok nem egyedileg, hanem a közös jogkezelést végző szervezetek útján gyakorolhatók, és nincs adat a közös jogkezelés egészéből való kilépésre. Mindezek alapján az alperes köteles az összecszerűségében nem vitatott szerzői jogdíjakat és ennek késedelmi kamatait, valamint a pervesztessége miatt a perköltséget megfizetni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását, vagylagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítása mellett a tényállás feltáratlansága miatt. Vitatta, hogy felhasználónak minősülne, mert ő nem nyilvános előadásokat szervezett, csupán a helyiséget, technikai háttérrel biztosította az őt előzetesen megkereső zenekaroknak. A szerzői jogdíjfizetési kötelezettsége ezt a tevékenységét lehetetlenítené el. Ha mégis felhasználónak minősülne, a koncertek megtartása akkor is a szabad felhasználás körébe tartozna. Közhasznú egyesület lévén nem folytathat jövedelemszerzésre irányuló tevékenységet, díjazásban nem részesül, az általa használt helyiségben nem történik semmilyen közvetített szolgáltatás, ezért a látogatottság növekedéséből nem származik előnye. A pinceklub nem tekinthető üzlethelyiségnek, ahogy az azt látogató személyek sem fogyasztónak. A belépődíj is csak elnevezésében volt az, mert az ténylegesen a zenekarok költségeinek a megtérítését szolgálta. Az alkalmoszerűen megtartott rendezvényeket kizárólag a tagok látogathatták, így a belépni kívánó kívülállónak nyilatkoznia kellett a taggá válásról, továbbá a fellépő zenekarok az adataikat és a műveiket be sem jelentették a felperesnek.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján, mivel az alperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban előadott érveit ismételte meg.

Az ítélet tábla a fellebbezést alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, amelyből levont ténybeli és jogi következtetéseivel is egyetértett az ítélet tábla.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú eljárás során előadottakhoz képest újdonságot nem tartalmazott, a védekezés körében felhozott érveket pedig az elsőfokú bíróság alaposan és helytállóan megválaszolta, ezért az ítélet tábla is csupán visszautal az első fokú ítélet indokolására, abból a fellebbezésben hivatkozottak miatt külön is kiemelve az alperes szervezői minőségével, a jövedelemszerzéssel és a nyilvános előadással kapcsolatosan kifejtett álláspontot. Helytállóan került az is megállapításra, hogy az alperes esetében nem álltak fenn a mentesség feltételei, ezért megalapozottan marasztalta őt az elsőfokú bíróság a kereseti követelésben.

A leírtak miatt az ítélet tábla az első fokú ítéletet annak helyes indokainál fogva a Pp. 253. §-ának (2) és 254. §-ának (3) bekezdései alapján helybenhagyta.

Az alperes a fellebbezési eljárásban is pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró felperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg; a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul. Az alperes személyes illetékmentessége miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illeték - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének d) pontja - az állam terhén marad.

Debrecen, 2012. március hó 29. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -